

LA PARTICIPACIÓ

UNA REFLEXIÓ DE PERE DARDER SOBRE ELS CONSELLS ESCOLARS

El passat 24 de gener va tenir lloc al Saló del Tinell l'acte de la representació dels consells escolars dels centres docents i dels consells escolars municipals de la ciutat de Barcelona. Durant l'acte, Pere Darder, president del Consell Escolar de Catalunya, va fer una intervenció al voltant de la importància de la participació, de la qual us en fem un extracte.

Podem començar la reflexió per recordar-nos allò que tots ja sabem. Participem en els consells escolars perquè «pensem» que en som part, perquè ens afecta i també depèn de nosaltres, perquè podem contribuir a la millora de la formació de les noves generacions, de l'educació i de la societat.

Però, especialment, participem perquè ens «sentim» part, experimentem amb entusiasme la responsabilitat d'aportar el nostre punt de vista i harmonitzar-lo amb les altres parts, cadascuna des de la seva situació, aspiracions i expectatives.

Des de la nostra participació, dedicació i compromís hem d'aprofundir en el diàleg i l'intercanvi en el si dels consells escolars per apropar posicions i actuar amb el major consens possible. De fet, hi ha dues raons que justifiquen la participació:

- La persona ha de prendre part en aquelles situacions que l'afecten per tal d'assegurar el seu bé individual, en aquest cas, l'educació dels fills.
- La consecució de l'objectiu anterior és el fruit de la interdependència entre tots els afectats i de la seva participació: el bé col·lectiu en harmonia amb l'individual.

La participació es basa en el fet que la persona *és part*, a nivells diferents, de tots els àmbits de la vida, en la mesura que tot li influeix. En l'elecció de «participar en» hi juguen molts factors. El «sentir-se part de» és l'element determinant, que està influït per les creences personals, les habilitats adquirides, la possibilitat de donar i rebre, les relacions personals que comporta i la satisfacció que hi penso trobar. En definitiva, el desig emocional que resulta de tots els factors.

Aquest *sentir-se part de* és el que comporta sentir-se implicat, sentir-se responsable solidàriament. Així, doncs, és el primer pas per tal que la participació dels implicats enriqueixi el coneixement i el diagnòstic de la situació i afavoreixi el compromís de cara a l'acció.

Però tinguem present que *sentir-se part de* té una altra connotació molt important. Si *sóc part de* és que hi ha altres parts també implicades que tenen el dret a fer sentir la seva veu i intervenir directament en la solució. Es mereixen el respecte que jo reclamo per a mi.

«Podem contribuir a la millora de la formació de les noves generacions, de l'educació i de la societat.»

Per tant, en la mesura que la participació comporta l'aportació de punts de vista diferents, dóna lloc a un procés, més o menys llarg, d'harmonització per part dels implicats per avançar col·lectivament fins on es pugui. Es tracta d'intercanviar, enraonar, examinar la situació i contrastar-la amb les necessitats bàsiques de les persones i les expectatives i els desigs de la comunitat. El resultat s'ha de traduir en canvis mentals i emocionals, i en les polítiques i les estratègies d'intervenció.

També hi ha dos elements a tenir en compte en el funcionament de la participació:

- Pel que fa al plantejament de l'actuació a desenvolupar, cal destacar la necessitat d'estructurar la participació i facilitar la comunicació, perquè generi confiança i reconeixement personal i permeti un treball conjunt seriós per part dels implicats.

- Pel que fa a les relacions personals, cal dir que sempre interfereixen en la participació. La influència d'experiències anteriors, les creences personals sobre persones o grups, la manca de sintonia, la immaduresa emocional i altres que tots hem viscut, condicionen la comunicació que hem d'establir.

Estem, doncs, referint-nos a les competències de la intel·ligència emocional, en la seva dimensió interpersonal. Les orientades a l'establiment de la convivència i les que faciliten la cooperació i el treball en comú. Cal fer el pas des de la preocupació individual –participar només per defensar els meus interessos per damunt dels altres– a participar per millorar el conjunt, harmonitzant els interessos diversos.

De fet, la participació –ho hem dit– es mou entre donar i rebre, i això impulsa la maduresa de les persones i de les institucions. Només des del convenciment, la il·lusió i la feina de cada dia, anem fent possible que les institucions funcionin, estiguin al servei de les persones i, en el nostre cas, de la seva educació. **e**

Pere Darder

President del Consell Escolar de Catalunya

www6.gencat.net/cec/